

Odmevi.

Klerikalizem na delu. — Poljska drama. — Umetniki na državnih mestih. — Boj za volilne reforme v Belgiji. — Irska republika. — Prohibicija in ženska volilna pravica. — Drugo.

Katoliška duhovščina v Poljski vodi silovit boj za ohranitev starih privilegijev katoliške cerkve in priboritev novih predprav. Katoliška vera mora biti državna vera zedinjene Poljske. Premožnje cerkve se ne sme zapleniti. Verski pouk v javnih šolah mora biti obližan. Poljska hierarhija je preprijana z duhom birokratizma in aristokratizma in to jo bo pokopalo.

Poljski škofje so izdali apel na premožnejše aloe, poljske veleposelnike, naj se zedinijo s klerikalnimi elementi v boju proti skupnemu sovražniku. Taki apeli so nepotrebni, kajti vsi nazadnjaški elementi na Poljskem so v tesni zvezi s katoliško propagando.

Igra žalostne poljske drame še ni odigrana: Narod ki je vojeval že toliko bojev z zunanji silami, ki je preстал silno gorje vsled medsebojnih bojev, ima pred seboj še precej dejanj tragične drame.

Milijoni ruskega, nemškega in avstro-ogrškega vojaštva so pustili Poljsko v zadnji svetovni vojni. Po pormesečnem premirju pa je Poljska zopet v plamenih. Vojno vodi z Nemčijo, Ukrajino, ruskimi boljševiki, pri tem pa se tepejo napredne in nazadnjaške frakcije za vajat države sv. Stanislava.

Diplomatje, ki danes zborujejo v Parizu, so med vojno radi povdarjali, da se ne bodo utikali v porazne razmere novih držav. Nekateri so še danes tega mnenja in predsednik Wilson sam je pred kratkim izjavil v Italiji, da ni zavezniška naloga diktirati malim narodom, kako vladno formo naj si izberejo. Pa vendar bi bilo v Poljski drugače, če bi zavezniški hoteli priznati Pilsudskijevo vlado in poslati poljskemu ljudstvu vsaj gmočno pomoč. Ampak Francija je priznala Poljski narodni odbor v Parizu za provizorno vlado Poljske in želi od poljske vlade v Varšavi, da se umakne temu odboru. General Pilsudski s takimi nasveti ni zadovoljen, pa se bori kakor ve in zna, da se obdrži na krmilu.

Kako se bo rešilo poljsko vprašanje? Katera struja bo končno prišla na krmilo? Vsa taka vprašanja so danes še zavita v meglo, kajti kot vsa taka vprašanja, je tudi poljski problem odvisen od poteka razmer in političnih sprememb, ki so danes na dnevnem redu.

Ali so operni peveci, slikarji, znameniti igralci na glasovir in drugi umetniki tudi dobri politiki in državnik? Pianist Paderewski misli, da so; vsaj o sebi je prepričan, da bi bil on najboljši predsednik nove poljske republike. Poljska demokracija pa misli nekoliko drugače o njem. Konservativnim elementom pa bi bil Paderewski prav po volji, vsaj začasno.

Ako je Paderewski eden najboljših točasnih mož za predsednika poljske države, zakaj bi ne bil Caruso ista oseba, ki bi bila najprimernejša za predsednika italijanske republike, v slučaju, da se ustanovi?

Če bodo umetniki v modi za državnika mesta, bi prišel v poštev za jugoslovanskega predsednika naš znani operni pevec.

V Belgiji se vrše boji za razžirjanje volilne pravice. Zakaj ni ves svet Belgija; kako vesel bi bili naši slovenski duhovni gospodje, ker bi bili pri volitvah vredni trikrat več, kakor pa delavec. V Belgiji ima vsak duhovnik štiri glasove pri volitvah, delavec pa samo enega. Sedaj pa li se proletarci zahtevajo splošno in enako volilno pravico. Vsaka oseba naj bi imela samo en glas. Taka prednost! Seveda se belgijski duhovniki ne navdušujejo za tak volilni red, s katerim se jim hoče odvzeti njihove stare "pravice."

Nekaj naravnega je, če se duhovščina, aristokracija, kapitalizem in drugi podobni krogi bore za svoje privilegije. Ampak vsa njihova borba ne bo zaustavila demokratičnega procesa, pač pa le ustvarja kaos. V nekaterih krajih Evrope se sedaj že spreminja v anarhijo. Če bi imeli tile birokratje nekoliko več razsodnosti, bi veliko tega kaosa odpravili, če bi dopustili evoluciji miren demokratičen razvoj. To bi bilo bolje zanje in maso. Ker se branijo reform in ker hočejo obdržati privilegije, bo zanje pozneje, ko dobe kontrolo množice, toliko slabše. Ker nočejo razumeti situacije, si s tem jemljejo pravico pritoževanja takrat, kadar bo ladja usode plula v smer, ki jim ne bo po volji.

Katoliška cerkev je na glasu kot birokratična institucija. Povsod se je združevala z vladajočimi, reakcionarnimi elementi v boju proti demokratičnemu gibanju med ljudstvom. Po vseh evropskih državah je bila katoliška cerkev najmočnejša opora monarhije — povsod, razun na Irskem. Tam pa je duhovščina za republiko. Razume se, da da ta republika ne bo kaka "boljševiška" republika, ampak ljudovlada bo vseeno, če se izpolni želje irskemu ljudstvu.

Za Anglijo je irsko vprašanje najtežji problem, najtežji zato, ker se tiče njene notranjosti. Poleg tega je politična moč Ireev izven Anglije tolikšna, da se je ne sme omaloževati. V ameriškem kongresu in senatu so že parkrat skušali prijatelji Irske prodreti z resolucijo, v kateri so zahtevali osvoboditev Irske. Mnogi sodni in drugi politiki v Združenih državah so Irci. Vsi ti delujejo za ločitev Irske od Velike Britanije. Irci so poleg Poljakov najbolj veren katoliški narod. Politično pa so mnogo zrelejši od Poljakov in za organizacijo imajo mnoge več smisla — in tudi za korupcije v modernem smislu.

Med vojno so razni evropski državniki radi povdarjali, da je treba poraziti kajzerizem in potem ustvariti podlago za trajen mir. Kajzerizem je poražen in z njim nemški militarizem. Z razpadom Avstrije je odpravljen en vzrok za nove vojne, toda nastalo je pet novih. Jugoslavija, Čehoslovaška, Ogrska in nemški del bivše Avstrije so novi vzroki za nove vojne, če ne bodo diplomatje v Parizu sklenili mirovne pogodbe na podlagi pravičnosti za vse narode vseh držav. Za bivše avstrijske narode naj velja princip samoodločevanja in ne aneksij. In če hoče imeti Anglija mir v svoji hiši, mora dati to pravico tudi Ircem. Če bo kak katoliški nadškof izvoljen za prvega predsednika irske republike, nič ni de. To je stvar irskega ljudstva ki ima smisel za organizacijo. Država pa ni nič drugega, kakor organizacija, bodisi dobra ali slaba.

Portugalaki monarhisti so se dvignili proti republiki. Madrid, 24. jan. — Iz Valeneije poročajo, da je v Lisabonu razglašena monarhija. Iz Lisabone sami je pa prišla protiva vest, da se monarhistični rebeli pod kontrolo vladnih čet in ustaja bo kmalu za vrta. Machado Santo, vodja portugalških rebelov leta 1910, je bil u bit.

London, 24. jan. — Bivši portugalski kralj Manuel je izginil iz Londona. Govori se, da se je Manuel vkreal na park in da čkr nekje na morju ugodne prilike, ko smagajo monarhisti in ga pokličejo nazaj na prestol.

Iz Lisabone poročajo, da se vladne čete pognale ustaše nazaj v okolici Santeruma, ki je oporišče zadnjih. Vlada je obvestila prevhalec v Santerumu, da se naj zavarujejo, ker bo vladna artilerija bombardirala mesto. Monarhisti so vpenili več eroplanov, s pomočjo katerih zdaj opazujejo gibanje vladnih čet.

Francija bi rada, da zavezniški dele stroške vojne. Pariz, 24. jan. — Predsednik Wilson in ostali ameriški delegati so dobili že nekaj migljejev od strani francoskih uradnikov, da bi bila njihova želja, da se stroški vojne vseh zavezniških držav podela na enake deleže med Francijo, Anglijo in Združene države in na manjše deleže med Italijo ter ostale države, ki so se bojevale na strani zaveznikov. Stroške bi države plačale brez ozira, kdaj so stopile v vojno.

Wilson je menda dal razumeti Francozom, ki so sugestirali to stvar, da prva naloga mirovnega kongresa je, da sklene mir s sovražnikom. Američani se naravno ne strinjajo s to idejo. Ako bi Amerika delila stroške vojne od le-

Legislature raznih držav so zelo hitelo sprejemati prohibicionistični dodatek k zvezni ustavi.

Nič kaj se jim pa ne mudi sprejeti tak dodatek za žensko volilno pravico.

Nekateri listi so priobčili poslanico ameriškim Slovincem, ki jo je baje spisal dr. Korošec. Zakaj niso priobčili fotografirčen posnetek originala poslanice? Saj so priobčevali tudi fotografirčne posnetke pisem vladnih departmentov. Zakaj ne bi tega zasluzila Koroščeva poslanica? S tem bi preprečili tudi sumnjo v fabriciranje besedila poslanice.

"Kampanja za nabiranje v sklad milijondolarskega fonda v prid prapogande, ki jo vrši SRZ, bo prinesla še marsikakšen napad na našo organizacijo." Tako sme zapisali v 6. številki tega lista. Zadnjič je porabil več kot polovico strani za tak napad rev. Škur. Kakor smo rekli: vsakdo naj agira za milijondolarski fond po svoje. Če se zdi Škurju najboljše sredstvo za agitacijo napadanje, pa naj napada. Prištaši SRZ pa bodo agitrali stvarno.

Inozemstvo.

Vprašanje Carigrada bo zelo kočljivo.

Pariz, 24. jan. — Mirovni delegati se boje momenta, ko pride na vrsto vprašanje Carigrada. Po tajni pogodbi iz leta 1915 je bil Carigrad določen Rusiji. Revolucija je pa prekrizala tudi to pogodbo in po mnenju entente je brest-litovski mir odvezal Rusijo do vsel "pravice", ki so ji bile priznane v omenjeni pogodbi.

Ko je Turčija kapitulirala, je priplula v carigradske luke mednarodna flota, francoski general Franchet D'Esperey je preselil svoj glavni stan tja in turški vlad je bila dodeljena angleška, francoska in italijanska komisija. Tedaj je bilo vse v redu.

Zdaj je pa naenkrat prišla vest da so Angleži brez malega gospodarji v Carigradu. Angleški admiral Calthorpe nadzoruje policijo in sanitarni sistem je tudi pod kontrolo Angleške. Calthorpe izvršuje vse policijske naredbes v ime nu zaveznikov, toda izvršujejo jih Angleži.

Francoski so že v strahu, da Angleži lastijo prvenstvo do Carigrada. Zopet nov trn! Vprašanje Sirije in Palestine še ni rešeno med Francijo in Anglijo, a že je tukanov problem: Kdo dobi Carigrad? Angleška diplomacija je mnenja, da je internacionalizacija Dardanel dobra stvar, ali neka velesila bo morala izvrševati aktualno kontrolo, ker drugače bo "mednarodni režim" postal kaos.

Portugalaki monarhisti so se dvignili proti republiki.

Madrid, 24. jan. — Iz Valeneije poročajo, da je v Lisabonu razglašena monarhija. Iz Lisabone sami je pa prišla protiva vest, da se monarhistični rebeli pod kontrolo vladnih čet in ustaja bo kmalu za vrta. Machado Santo, vodja portugalških rebelov leta 1910, je bil u bit.

London, 24. jan. — Bivši portugalski kralj Manuel je izginil iz Londona. Govori se, da se je Manuel vkreal na park in da čkr nekje na morju ugodne prilike, ko smagajo monarhisti in ga pokličejo nazaj na prestol.

Iz Lisabone poročajo, da se vladne čete pognale ustaše nazaj v okolici Santeruma, ki je oporišče zadnjih. Vlada je obvestila prevhalec v Santerumu, da se naj zavarujejo, ker bo vladna artilerija bombardirala mesto. Monarhisti so vpenili več eroplanov, s pomočjo katerih zdaj opazujejo gibanje vladnih čet.

Francija bi rada, da zavezniški dele stroške vojne.

Pariz, 24. jan. — Predsednik Wilson in ostali ameriški delegati so dobili že nekaj migljejev od strani francoskih uradnikov, da bi bila njihova želja, da se stroški vojne vseh zavezniških držav podela na enake deleže med Francijo, Anglijo in Združene države in na manjše deleže med Italijo ter ostale države, ki so se bojevale na strani zaveznikov. Stroške bi države plačale brez ozira, kdaj so stopile v vojno.

Wilson je menda dal razumeti Francozom, ki so sugestirali to stvar, da prva naloga mirovnega kongresa je, da sklene mir s sovražnikom. Američani se naravno ne strinjajo s to idejo. Ako bi Amerika delila stroške vojne od le-

ta 1914, tedaj bi ostalo zaveznikom skoraj vse posojilo, ki so ga dobili v zadnjem poldrugem letu.

Angleški diplomatje se niso omenili nesar v tej zadevi, toda razumljivo je, da se Anglija ne bi branila, kajti njeni vojni izdatki so ogromni in vsakdo rad vidi, če more odložiti malo bremena na druge rame.

Trockij vjet?

London, 24. jan. — Iz Lihave dež Svico javljajo, da je med vjetimi boljševiki, ki so jih zajeli Estončani v okupirani Narvi blizo obale baltičkega morja, tudi Leon Trockij, vojni komisar sovjetske vloade. Vest ni naravno nikjer potrjena.

Iz Kodanja je prišlo poročilo, da so estonske čete — ki so bife zadnje čase pojačane s finskimi prostovoljci in najbrž tudi s oddelki zavezniške armade — še 75 milj od Petrograda, kamor so ne napotile po okupaciji Narve. Poročevalec dostavlja, da je boljševiška vlada sklenila izprazniti Petrograd.

Dolgovi, ki jih je zapustila Avstro-Ogrska.

London, 24. jan. — Depeša z Dunaja pravi, da je znašal dolg Avstro-Ogrske meseca oktobra m. l. 84.090.000.000 kron. Sama Avstrija je pustila 43 milijard kron dolga. Komisija, ki urejuje finančne zadeve propadle monarhije, pravi v svojem poročilu, da bodo morale nove države, ki so nastale na razvalinah Avstro-Ogrske, prevzeti sorazmerno breme državnega dolga in na vsako državo pride okrog 25 milijard kron.

Francoske žene zahtevajo volilno pravico.

Pariz, 24. jan. — Francoska "Liga za ženske pravice" je naslovlila manifest na francoski parlament s zahtevo, da se podeli ženam volilna pravica. Liga opozarja parlament, da imajo žene volilno pravico ne le na Angleškem in deloma v Združenih državah, temveč tudi v Rusiji, Nemčiji in državah bivše Avstro-Ogrske. Ako noče Francija veljati za najbolj nazadnjaško državo, se naj zave duha časa.

Punti na Čekem.

Haag, 24. jan. — Iz nemških virov poročajo, da je izbruhnilo petnajst ustaj na Čekem. Položaj je tako resen, da je vlada poklicala čete iz Slavonije (morda s Slovaškega) za potlačitnje uporov. "Neues Wiener Tagblatt" pa poroča z Dunaja, da so odnošaji med Čehoslovaki in Poljaki v Šledji tako napeti, da lahko vsah čas izbruhnejo sovražnosti.

REKONSTRUKTIVEN PROGRAM ITALIJANSKEGA DELAVSTVA.

Washington, D. C. — "Monthly Labor Review", ki je glasilo delavskega biroja za statistiko in delavskem departmentu Združenih držav, prinaša delavski program najvišjega delavskega sveta v Italiji, ki priporoča, da se produkcija v interesu delavstva pomnoži.

Za povišanje produkcije se priporoča sledeče: Sodelovanje vse narodne enerzije; finančna politika, ki realizira teškoče nenormalnih razmer; takojšnji pričetek z zgradbo javnih del; pazna transformacija vojne industrije mirovno, ustanovitev javnih zemljišč in regulacija za izseljevanje delavcev.

Podvzeti je treba vse potrebne korake, da se povzdigne položaj delavcev, ekonomično in politično, tako da bodo delavci zastopani pri vladi in produkciji. Priporoča se tudi tehnična izobrazba, ki je potrebna za plodonosno produkcijo in socialno zakonodajo.

Delavski svet opozarja vlado, da ji je treba preskrbeti potrebne sirovine za produkcijo. Glede poljedelstva priporoča: Del munijskih tovarn naj se uporabi za izdelovanje solitra, ki naj služi za umetno gnojilo. Solitra naj se prideluje iz zraka. V teh tovarnah naj se izdelujejo tudi poljedelski stroji, posebno motorni plugi, ki omogočijo ceneno obdelovanje zemlje. Razpisajo naj se premije za farmerje, ki pridelajo najlepše žito. Pospešuje naj se kolonizacija doma s osuševanjem močvirnatih tal, kar bo odpravilo malarijo. Treba je zgraditi nove vase in vodovodne naprave na praznih in neobdelanih zemljiščih. Kmetovalcem naj se podeli denar na lahke odplačilne obroke in pod zelo ugodnimi pogoji.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. Junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

PREDSEDNIK: Vincenc Canjar, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 PODPREDSEDNIK: Anton Hraat, Box 140, Canonsburg, Pa.
 TAJNIK: John Verderber, 2706 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 TAJNIK BOLNIŠKEGA ODDELKA: Paul Berger, 2657-59 So. Lawdale av., Chicago.
 BLAGAJNIK: Anton J. Turbever, Box 1, Cicero, Ill.
 UPRAVITELJ GLASILA: Filip Godina, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

POROTNI ODSEK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 351, Canonsburg, Pa.
 John Underwood, 406 Hay St., Springfield, Ill.
 Martin Železnikar, Box 376, Barberton, Ohio.
 Jos. Radliček, Box 432, Smithton, Pa.
 Frank Sornak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 So. Lawdale av., Chicago, Ill.
 VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Fletorich, Box 436, Bridgeville, Pa.
 Anton Radliček, Box 73, Wick Haven, Pa.
 ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugoslovd.
 Leo Kubar, Box 248, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrovič, predsednik, 14818 Hale Ave., Collinwood, Ohio.
 Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Evelyth, Minn.
 Jos. Kalan, 6101 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Canjar, Jože Ambrožič in Matt Petrovič.

ZDRUŽITVENI ODBOR.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2184 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
 John Tréelj, Jos. Štuk, Mary Udovič.
 Joško Oven.

VRHOVNI ZDRAVNIK: (še ni imenovan).
 ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jože Zavertnik.

POZOR! — Vse donarne polilicije in stvart, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote sploh, naj se pošiljajo na naslov: John Verderber, 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
 Vse sodbe bolniške podpore naj se pošiljejo Paul Bergerju, tajniku bolniškega oddelka v gl. uradu.
 Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljejo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.
 Vsi prisrivi na gl. porotni odbor se naj pošiljejo na naslov: Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.
 Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljejo predsedniku tiskovnega odbora Vincencu Canjarju.
 Vsi dopisi in drugi spisi, nasmenila, oglasi, naročila in sploh vsa, kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošiljejo na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Važno poročilo Slovenskim Premogarjem.

Zelimo obvestiti vse naše rojake, da smo organizirali premogarsko družbo za premogarje, in vabimo vse stalne premogarje, da naj postanejo solastniki pri tem našem premogorovu, s tem, da si kupijo delnice naše korporacije. Naš premogorov se nahaja v New Geneva, Fayette County, Pa. Premog je slavni Pittsburičke vrste, 7 do 8 čevljev visok in čist. Tu ni vode ne plina in ne škrlavine v rovu.

Delnice stanejo po \$50.00 v gotovem denarju in vsakdo jih lahko kupi kolikor hoče. Ako želite postati naš delničar, pošljite vaš denar v Money Orderju, registriranim pismu ali pa v bančnem čeku, lahko pa tudi pišete za pojasnila na sledeči naslov:

Atlantic Coal Co., 203 Union Bank Bldg. Pittsburgh, Pa.

POTREBUJEMO ŽENSKE šivilje slamatih ženskih klobukov. Dobro delo. Dela se deset ur dnevno. Najvišja plača. Pridite takoj.

LIPPERT-GREEN CO., 1038 West Huron street, blizu Milwaukee ave., CHICAGO, ILL.

Cenjeni rojaki pozor!

Cenjenim rojakom naznanimo, da mi kupujemo vse Liberty Bonda ter jih plačujemo v gotovem denarju po dnevnem KURZU (njih vrednosti). Rojaki, katerim je nemogoče priti osebno v naš urad, naj pošljejo svoje BONDE v priporočenem pismu (registriranem), ker na drug način mi nismo odgovorni v slučaju izgube po poštni ali drugi pošiljavi. — Pošljite na naslov: Mr. John Bahorich, 129 Baks-well Bldg., Pittsburgh, Pa.

Rojaki pozor!

Cenjenim rojakom se naznanja, da se je ustanovila družba THE AMERICAN AMUSEMENT & THEATRE CO. INC. z glavnico \$100,00 z namenom, da nabavi kar več mogoče gledališč. Načrti so že izdelani kje se bodo vzele 10 gledališč v letu 1919, od katerih se sedaj že lastuje dva in imamo dva pod. arom. Za vse te stvari je pa potrebno veliko denarja. Družba sedaj nudi napredaj svoje delnice po zelo nizki ceni \$1.00 vsaka. Dobišček je pre-računjen, da bi mogel doseči do 40% v letu 1919. Pišite po natančnejša pojasnila na naslov: — Mr. John Bahorich, 129 Baks-well Bldg., Pittsburgh, Pa.

NAPREDEK

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjate s njenimi idejami, podpiraj trgovec, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerani ceni.

ANTON ZORNIK, Herminia, Pa.

Naročajte in širite svoj list "Prosveta."

Novi narodi.

JUG. CAS. URAD, WASHINGTON, D. C. Ljubljanski "Slovenec" piše 11. oktobra: Proti nam ni stala med svetovno vojsko le surova sila, ampak tudi organiziran moralni pritisk.

Proti nam ni stala med svetovno vojsko le surova sila, ampak tudi organiziran moralni pritisk. Kdo se je udeleževal boja za svobodo svojega naroda, ki se ga ni mogoče izogniti, ker je bila nujna zahteva časa in hkrati etična dolžnost, je bil v nevarnosti, da pride v nasprotje z kastno vestjo.

Danes stoje stvari drugače. Krščanski socialisti pravijo, da je samoodločba legitimirana in jih nič ne skrbi, kako bi moglo lažljivo, oškodbe vredno načelo, kakršno jim je bila samoodločba prej, postati legitimno.

"Sedaj, ko sta osrednji velesili pritrjali Wilsonovemu mirovnemu programu, je samoodločbena pravica narodov tako zunanje — kakor tudi notranje politično naravnost legitimna.

namenskega gospodarskega izkoriščanja. Če se sedaj ne da z Nemci govoriti, se ne bo dalo nikdar več. To imejmo na umu. Kar bi jim mogli povedati, so prazne besede. Da bi se naša notranja vprašanja uredila na Dunaju, za to tudi danes ni predpogojev.

Ameriške vesti.

BANDITJE SO VPLENILI \$3000.

Chicago, Ill. — Joseph Stenson, član Stenson Brewing kompanije, je prinesel \$3,000 v salun Charles Knappa na Lakeovi cesti, števil. 3084, da menja z njimi črke delavcem, zaposlenim v podjetju Armour & Co., ko je pridiral avtomobil in se ustavil pred salunom.

KONFERENČNIKI SO SE ZEDINILI NA DOLOČBO ZA VARSTVO OTROK.

Washington, D. C. — Kongresni konferenčniki so se zedinili na senatno določbo v davčni predlogi, ki naklada 10-odstoten davek na produkte otroškega dela. Ta določba nadomešča zakon za varstvo otrok, ki ga je zvezno najvišje sodišče proglasilo neustavnim.

Ravnatoko so konferenčniki sprejeli senatovo določbo, da se po prvem juliju zniža poštnina za pisma na dva centa, če tehtajo eno unčo, za dospinice na en cent.

IZ "BOLJŠIH" KROGOV.

Stenbenville, O. — 40-letnega mirovnega sodnika Scott Rowana so ujeli v neki hiši z 31-letno soprogo George Kerchnerja, superintendenta Sunnyside Oil kompanije v McDonaldu, Pa.

PREMOGOVE CENE SE IZRAVNAJO.

Pittsburgh, Pa. — D. W. Kuhn, kurivni upravitelj za pittsburski okraj, je naznanil, da je prejel od kurivnega upravitelja Garfielda poročilo, da so vse regulacije za cene, veljavne za kok in premog v Pennsilvaniji, suspendirane s prvim februarjem.

LEGISLATURA NEBRASKE SE JE IZREKLA ZA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Lincoln, Neb. — Legislaturna zbornica je sprejela senatovo resolucijo, ki pooblašča senatorja G. H. Hitecocka, da v zveznem senatu glasuje za žensko volilno pravico.

PO ENTEDEMSKEM SPANJU JE UMRL.

Moundsville, W. Va. — Yee Yongs, star 49 let, ki je sem prišel iz Pittsburgha je umrl v glendalski bolnišnici po entedemskem spanju. Po izjavi zdravnikov se je zadrževal v spanju z močnim omotilom in vsa zdravniška prizadevanja, da ga zbude, so bila zastonj.

MISTERIJ ZA POLICIJO.

Huntington, W. Va. — Na obrežju tukašnje reke so našli desno odrezano žensko nogo. Policijski sodi, da je bila ženska umorjena, razkosana in da so bili njeni telesni deli zakopani v peščenine na obrežju reke.

Z ognjem in mečem.

ZGODOVINSKI ROMAN.

Poljski spisal Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Nadaljevanje.)

Pismo je bilo precej pohlevno. V Hmelnickem je celo po zmagi pod Korsunom lisjak nadkriljeval leva, gad orla; saj je pomnil, da piše Višnjeveckemu. Hmnil se je, da bi pomiril duhove in potem toliko ložje pičil. Pisal je, kaj se je zgodilo radi krivde Čaplinskega, da so hetmani svoje plačilo že prejeli; tega pa ni Hmelnicki, ni Višnjevecki nista kriva, marveč oni sami radi krivice, katere so delali Kozakom na Ukrajini.

Potem slede pritožbe nad ošabnostjo gospoda Skretuskega, da pisem Hmelnickega do kneza ni hotel vzeti; s tem je močno osramotil njegovo hetmansko veljavo in ob enem veljavo vse zaporožke vojske. Ravno ta ošabnost, ki so jo Poljaki Kozakom vedno kazali, bila je po mnenju Hmelnickega kriva vsega, kar se je zgodilo od Žolnih Vod do Korsuna.

Ko so slišali pismo, čudili so se celo poslanci sami, ker niso znali, kaj je v pismu. Domišljevali so si, da so v njem ponosna izzivanja, ne pa prošnje. Jasno jim je bilo le, da Hmelnicki ni hotel zapisati vsega ter sprejeti se s tako mogočnim vojskovodjo, kakor je bil knez. Mesto da bi udaril nanj z vso močjo, hotel je stvar le zavleči, mamil ga s pokorsčino ter pričakoval, da bi knezove moči v bojih z različnimi četovodji oslabele; z eno besedo: kazal je, da se boji kneza.

Velika je zvijača našega nasprotnika. Hoče me s tem pismom zazibati v spanec, da bi me spečega napadel, ali pa da plane v središče poljske ljudovlade, prične dogovor in zadobi od stanov in kralja odpustanje, in takrat se bo čutil varnega. Ko bi se potem še dalje bojeval z njim, bi jaz, ne on, ravnal proti volji ljudovlade ter postal vstajnik.

Vurcelj se prime za glavo. "Oj, zvitja buča!" "Kako mi svetujete, da naj postopam, gospodje." reče knez; "povejte odkritosrčno, potem vam še jaz naznanim svoje mnenje."

Stari Zaevilhovski, ki se je bil po cdhodu iz Čehrina že davno združil s knezom, reče prvi: "Naj se zgodi, kakor vaša knežja svetlost želi. Če pa je dovoljeno svetovati, pa povem, da ste knežja svetlost, namero Hmelnickega spoznali, ker res tako namerava. Moje mnenje je, naj se ne ozira na njegovo pismo. Treba je samo spraviti gospo kneginjo v varnost, potem pa iti za Dnjeper ter začetiti z njim boj, predno začne dogovore. Za poljsko ljudovlado bi bilo močno sramotno, da bi tako razžaljenje morala pustiti brez kazni. Sicer pa, tu se obrne k polkovniku, čakam vaše izpovedi, ne smatrajoč svoje za nezmotljivo."

Taborišeni stražnik, gospod Aleksander Za mojski, je udaril ob sabljo.

"Gola resnica prihaja iz vaših ust," pravi. "Treba je zdobiti glavo tej kači, predno zraste in nas vse ne požre."

"Amen!" odgovori duhovnik Muhovecki. Drugi polkovniki, namesto da bi odgovorili, začnejo po vzgledu gospoda stražnika rožljati s sabljami in skripati z zobmi. Gospod Vurcelj pa reče:

"Svetli knez! Že to edino, da si je ta lopov drznil pisati vaše knežji svetlosti, je sramotnje vaše veljave. Samo koševi ataman ima od poljske ljudovlade pravico, da vam dopisuje. Hmelnicki je samo hetman-samozvaneec, ki je le puntar in razbojnik. To je sprevidel tudi gospod Skretuski, ker ni hotel vzeti njegova pisma na vašo knežjo svetlost s seboj."

"Tako tudi jaz mislim," reče knez, "ker nje-ga samega ne morem doseči, naj se kaznuje v oseh svojih poslancev."

S temi besedami se obrne k polkovniku tatarskega dvornega prapora.

"Gospod Vurčulj, ukažite svojim Tatarjem, da posekajo te Kozake. Za njih načelnika pa pripravite kol in šez odloga ga nataknite nanj."

Vurčulj se prikloni s svojo, kakor plamen ru-dečo glavo, ter odide; duhovnik Muhovecki, ki je navadno kneza krotil v njegovi jezi, sklene roke ter mu zre proseč v oči, hoteč sprostiti mu prizanesljivost.

"Vem, duhovnik, kaj želite," reče knez; "pa nemogoče je. Da, celo potrebno je radi okrutnosti katere oni za Dnjeprom doprinašajo; radi naše veljave in za blagor poljske ljudovlade. Potrebno je, da jasno pokažemo, da je še kdo, ki se tega lopova ne boji, marveč ga smatra za roparja, ki pokorno piše, pa ošabno postopa in se vede na Ukrajini, kakor mogočen knez ter povzročuje take nevarnosti ljudovladi, kakršne ji že davno niso pretile."

"Svetli knez, izpustil je, kakor piše, gospoda Skretuskega," omeni bojazljivo duhovnik.

(Dalje prihodajši.)

Slovenski Rudarji!

Tu je vaša prilika postati sam svoj gospodar.

Tukaj se vam nudi prilika, da postanete solastnik v ene najboljših premogo-rudnika v Ameriki, kjer je ena najboljših premogovih žil od 8 do 10 čevljev visok, čisti premog, dobra streha, z dobrim uhom, ni vode ni plina. Rudnik je opremljen z dvigalom in se nahaja v New Genova, Fayette County, Pennsylvania.

SLOVENSKI RUDARJI!!!! še je čas, da se zdravite in si prihranite nekaj sami zase. Ta rudnik se je organiziral za vas in nihče od vas ne sme izostati, da ne bi postal solastnik. Delnice stanejo l po \$50.00 in vsakdo jih lahko kupi kolikor hoče.

Tu je imenik naših delničarjev.

- Tony Tursich, Frank Pristavec, John Svete, Chas. W. Soika, Nick Cindrick, Fred Kaminsky, Louis Omerzu, Frank Hachevar, Tony Dragar, John Beve, Louis Cvelbar, Luka Biondic, Toma Sorc, John Stecklacie, John Prince, Geo. Studer, Joe Turkaly, Frank Tauffer, Anton Stritoff, Atilio Santerilli, Frank Steckladicie, Joe Yerman, Anton Bachany, Andy Drobnie, John Modic, John Novak, Joseph Okicky, Louis Petak, Mat Silich, Matey Rudin, Ivana Debinca, Ben Perotin, Steve Radula, Pete Solatovich, Andy Gurjel, Marton Fulop, John Babinecz, Frank Liuk, Joe Velikanje, Steve and Mary Gurjel, Matt Pristavec, Tony Zalar, Frank Svete, Matt Hunik, Frank Petan, Tomas Simon, Michael Budinsky, Steven Nartos, Mike Popivchak, Joe and Iren Popivchak, Tom Zamiska, Pavel & Sadie Zamiska, George and Sophie Kuboveik, Joseph Kustra, Steve Sokolovich, Vince Kiss, Frank Zahradnik, Sandor Dely, Adam Pajka, John Szinkovich, George Petty, John and Pavline Szabidish, Mike Krevenko, Steve Hadehin, Martin Hanchak, Steve Komar, Chas. Glomba, Anton Korcek, Joe Tentarich, John Polla, Joe Lofesany, Michael and Anna Kosma, Sam Gaydos, Geo. Kosma, Paul Bisko, John Bogdon, Peter Rusinko, Mateja Nemeec, John Sovvak, Mary Svete, Joe Studer, Felix Hudar, John Krubik, John Varga, Joseph Kalis, Mellie Ordoch, Mike Lengyel, Laszlo Fekete, John Mester, Elizabeth Essry, Pete Nagy, Steve Vince, Joe Hader, Mary Turjanicza, Steve Matyos, Emery Laszlo, Steve Sosa, John Ribar, Joe Pofaga, Andy Kotroco, Sandor Dely, George Hornyak, John Harapko, Jr., John Dobos, Lorincz Kupecz, Mike Kupecz, Chas. Harapko, Peter Chesko, Mike Stanina, Jacob Novak, Andy Yenik, Tom Vanik, Samuel Spisak, Joe Ivanicky, Silvester Letky, Chas. Meszak, Matt Buday, Andro Balazs, Frank Majoen, Stephan Matras, Mike Petak, Peter Bukovic, Frank Zebrinich, Max W. Steiner, Johann Rolich, Frank Jordan, John Lindis, Louis M. Molnar, Chas H. Komlosy, Wm. Felder, E. Klug, Jos. P. Paal, John N. Niehdica, John Lestvany, Steve Szeman, John Androsec, Stephen Kiss, Michael Petty, Mary Turjanicza, W. H. Ulery, C. C. Goss, H. R. Norman, T. O. Armstrong, Dorothy Fulton, Donald Fulton, John Wallace Fulton, Lucy Fulton, Andy Ribar, Steve Ribar, Dudley Electric Machine Co, W. E. Dudley, E. T. Norton.

Kadar želite delnice, potrudite se odrezati tu spodnji kupon in pošljite ga nam v priporočenem (registriranem) pismu in priložite denar ali poštni Money Order.

Ako želite še več natančnosti ali nadaljših pojasnil, tedaj nam pišite ali pa se osebno izglasite v našem uradu v Pittsburghu, Pa.

NAROČILNI KUPON.

Priloženo najdete \$..... za kar mi pošljite..... delnic Atlantic Coal Company, Inc., po \$50.00 vsaka. 1 delnica \$ 50.00 20 delnic \$1000.00 2 " " \$100.00 30 " " \$1500.00 5 " " \$250.00 50 " " \$2500.00 10 " " \$500.00 100 " " \$5000.00

Atlantic Coal Co., Incorporated

203 Union Bank Bldg., Corner 4th Ave. & Wood Street,

PITTSBURGH, PA.